

BILDER I REPRIS

En uppföljning av rapporten Bara bilder
från 2004, om hur kvinnor och män skildras
i gotländska tidningar och turistbroschyrer

Länsstyrelsen i Gotlands län

BILDER I REPRIS

En uppföljning av rapporten

Bara bilder från 2004, om hur kvinnor och män
skildras i gotländska tidningar och turistbroschyrer.

OMSLAGSBILD Ida Clavenstam

LAYOUT Lars Bäckman

TEXT Ida Clavenstam och Therese Mithander, Länsstyrelsen på Gotland

UTGÅVA 500 ex. Rapporten finns även tillgänglig på vår hemsida www.i.lst.se
20 december 2006

Förord

Länsstyrelsen i Gotlands län har ett övergripande uppdrag från regeringen att verka för de nationella målen för svensk jämställdhetspolitik. Målet är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. De verktyg som Länsstyrelsen har till sitt förfogande för att uppfylla målet är framförallt olika former av kunskapsuppbyggnad, uppföljning och utvärdering.

Media som är i fokus i denna rapport är en viktig del av det offentliga rummet. Genom media skildras vår värld utifrån händelser, skeenden och människor. Därför spelar de en viktig roll i hur vi ser på vår värld. Det offentliga rummet är de gator, torg och parker som vi rör oss i, men det är också ett rum där människor möts, utbyter idéer. Det offentliga rummet är till för de människor som verkar där och är föränderligt över tid.

Idag påverkas vi alla av att världen runt omkring oss blir mer och mer globaliserad. Händelser som kan tyckas små och lokala kan på några få timmar påverka människor som lever på andra sidan jorden. Nyheter färdas snabbt och varje morgon fylls brevlådor av tidningar som innehåller artiklar och bilder. Vad som skrivs i lokala tidningar har således makt att påverka synen på vår omvärld. En analys av dessa bilder utifrån ett jämställdhetsperspektiv ger bara en av många bilder av skillnader mellan kvinnors och mäns makt i samhället ser ut.

Länsstyrelsens syfte med denna rapport är att påminna om vikten av fortsatt diskussion om kvinnors och mäns makt i samhället, denna gång med fokus på medias roll. Media är representerade av Gotlands Allehanda, Gotlands Tidningar, turistbroschyrer samt Gotlandsmagasinet och tidningen Nyinflyttad.

Inledning

2004 gjorde Länsstyrelsen Gotlands län en kartläggning och bildanalys av Gotlands Allehanda och Gotlands Tidningar, samt ett antal turistbroschyrer. Resultaten presenterades i rapporten "Bara bilder". Rapporten har varit ett viktigt kunskapsunderlag samt ett uppskattat underlag för diskussion i skolklasser och som inspiration till ett flertal specialarbeten av gymnasieelever. Nu har två år gått och frågan om rapporten har fått några konsekvenser för hur kvinnor och män skildras i gotländsk media har väckts.

Att välja bilder

Måndagen den 9 oktober 2006 publicerade den riktäckande tidningen "Dagens Nyheter" ett reportage som rörde den borgliga regeringen och dess önskan om att inrätta nya yrkes- och lärlingsutbildningar. Bilden som hörde till texten väckte starka känslor hos läsarna. Den förställde två ungdomar som går på en yrkeslinje och visar en pojke som står i längst fram med armarna i kors och en flicka som står längst bak och med fokus på någonting utanför bilden. Budskapet som bilden förmedlar sätter pojken i centrum och flickan i en underlägsen ställning. Generellt är det så att män har fått ett större utrymme i tidningar och magasin. Då män har den övervägande tillgången till samhällets maktresurser, har de tilldelats ett högre samhälleligt värde, vilket gör (eller har gjort) dem mer intressanta såväl för andra män som för kvinnor. Frågan om vad som ska utgöra kvinnligt och manligt samt förhållandet dem emellan förmedlar alltför ofta stereotypa könsroller.

Bilden på flickan och pojken är bara ett exempel på hur bilder kan skildra stereotypa könsroller. Pojken i rollen som den (bil)kunnige och flickan som den osäkra och försynta. När bilder analyseras är det viktigt att komma ihåg att det är många som är inblandade i en tidningsbild. Fotografen, reportern, bildredaktionen, redigeraren och

de som finns med på bilden. Fotografen tar ett antal bilder. Några blir så bra att de kan användas. Fram till dess att bilden trycks har den passerat många personers ögon. När så valet har fallit på en bild har redaktionen i och med det valt vad läsaren ska se. Om bilden ska innehålla kvinnor, män eller både och. Om personen ska le eller inte och om bilden ska visa en aktiv eller passiv person. Alla dessa saker påverkar vårt sätt att uppfatta vilka roller kvinnor och män har i samhället.

Skeptiska röster frågar sig om det är rätt att censurera verkligheten genom att välja bilder som visar kvinnor och män som jämställda. Vardagen för kvinnor och män innehåller olika aktiviteter. I denna diskussion är det viktigt att komma ihåg att det krävs vilja att förändra könsmönster.

En av de många reaktioner som uppkom vid den tidigare rapportens publicering var vad det är som är problematiskt med att kvinnor ler. Svaret på frågan är att ett leende ofta framställer den avbildade som mer lättillgänglig och oproblematis. På en individnivå är det inte några problem men när det blir en generell förväntning på hur kvinnor och män ska vara och skillnaderna dem emellan blir det genast mer problematiskt.

Vad som är kvinnligt respektive manligt utgår från en allmän erkänd teoribildning som brukar kallas könsmaktens ordning eller genusordningen. Den påvisar att män som grupp är överordnade kvinnor och att män har i och med det blivit normen i samhället. Kvinnor å andra sidan är underordnade och undantag från normen. Det är viktigt att påminna om att förväntningen på hur kvinnor och män ska vara skapas och upprätthålls, både på det personliga planet samt det strukturella planet, av såväl kvinnor som män.

Jämställdhet i ett regionalt perspektiv

Målet att kvinnor och män ska ha makt att forma samhället och sitt eget liv är som tidigare nämnts övergripande för svensk jämställdhetspolitik. Alla länsstyrelser har i uppdrag att genom kunskapsuppbyggnad och analyser bevaka jämställdhetssituationen i respektive län. Länsstyrelsen har också en samordnande och stödjande roll i länet när det gäller jämställdhetsfrågor.

Under en jämställdhetskongress som anordnades av Länsstyrelsen och Gotlands kommun under 2006 diskuterades jämställdhet sett ur ett regionalt perspektiv. I samband med kongressen presenterade ett antal, för tillfället upptryckta, löpsedlar som ställde provocativa frågor till deltagarna. Löpsedlarna beskriver

Gotland som ett län där jämställdhet är en central fråga för såväl näringslivet, skolan som för den enskilde gotlänningen.

Media ger som tidigare nämnts en bild av hur samhället ter sig. Därför är det viktigt att analysera hur regionala/lokala medier skildrar kvinnor respektive män. Eftersom bilder i tidningar och turistbroschyrer ska spegla och marknadsföra länet är media en viktig aktör som är med och förmedlar bilden av Gotland. Ett Gotland där kvinnor och män lever i en vardag som ibland är lika och ibland olika. Hur människor skildras i bilder har även en betydelse för regional utveckling. Det utrymme som kvinnor och män får i gotländsk media engagerar.

Ett exempel på detta är en insändare som publicerades i Gotlands Tidningar lördagen den 15 juli 2006.

Varför får tjejer mindre plats?

Jag skulle vilja klaga på hur det skrivs om evenemang där det är både tjejer och killar med i. Om ni skriver om till exempel ett idrottsevenemang som Stångaspelen, så kanske det har fått en hel sida. Då är det oftast så att nästan hela sidan handlar om killar och om tjejerna står det cirka fem rader på slutet, då brukar det också vara något som är felstavat eller missuppfattat. Vi gjorde en liten undersökning i skolan under tidningsveckan. Då klippte vi ut alla bilder ur tidningen och delade upp dem, och gissa vad vi kom fram till? Jo, killarnas bilder var mycket större! Då var det kanske tur att vi inte kollade vilken skillnad det var i texterna, man vet ju aldrig vad vi hade kunnat komma fram till där.

Varför är det så? Är inte tjejer lika intressanta att läsa om som killar? Då menar jag särskilt när de gör samma saker som någon idrott till exempel. Vi lever ju i ett sambälle där det ska vara jämställt, då borde tjejer få lika mycket plats som killar.

Elin, 13

Svaret från Gotlands Tidningar som publicerades samma dag var:

Det är presentationen som avgör, inte kön

... Självklart är vår ambition att ha en könsneutral nyhetsbevakning, där bland annat prestation, motstånd och allmänintresse – inte buruvida deltagarna är tjejer eller killar – ligger till grund för vår bevakning. I vissa fall är antalet deltagare i en tävling eller ett arrangemang till största delen killar, varför det ofta faller sig naturligt att fokus hamnar på killarna. I andra fall är det tjejerna som dominerar eller som gör de bästa resultaten och då är det naturligt att ge dem mest uppmärksamhet. För att ta två färskare exempel: på senare tid har vi skrivit förhållandevis mycket om Ida Sandin, en gotländsk simmartjej, men ingenting om killar inom simsporten – detta eftersom Ida nyligen har visat upp mycket goda resultat i SM. Samtidigt har vi skrivit en hel del om cyklisten Thomas Lövkvist, men ingenting om tjejer som cyklar eftersom Lövkvist gör mycket bra ifrån sig i stortävlingen Tour de France.

Christer Nilsson Sportchef GT

En intressant observation i detta sammanhang är att kvinnan i exemplet benämns som "Ida" och mannen som "Lövkvist". Varför tilltalas kvinnan med förnamn och mannen med efternamn? Är det så att mannens prestation värderas högre och därmed ger honom högre status i form av att tilltalas med efternamn? Är tanken att särskilja de båda könen eller är det en slump? Troligtvis är detta en omedveten handling, men det gör den inte mindre intressant.

Om undersökningen

Syftet med rapporten är dels att undersöka hur förhållandet mellan jämställdhet och media ser ut på Gotland idag och dels att jämföra resultaten med de resultat som presenterades 2004. Rapporten är även tänkt att användas som kunskapsmaterial i utbildningar och diskussioner. Vikten av analyser och könsuppdelad statistik inom samhällets alla områden är ett nödvändigt och viktigt verktyg för att kunna genomföra jämställdhetsanalyser. Denna rapport har fokus på könsrepresentation i olika former av media som visar delar av det gotländska samhället.

Material

Eftersom detta är en uppföljning av den tidigare bildanalysen och rapporten "Bara Bilder" och syftet är att undersöka om resultatet ändrats sedan 2004 valdes samma medier som användes i den studien. Det vill säga "Gotlands Allehanda" och "Gotlands Tidningar" under vecka 22, 2006 samt ett urval, fem stycken, av länets turistbrochyrer, samtliga från Gotlands turistförening, vilka var:

- Gotland 2006
- Gotland Se & Göra
- Gotland
- Gotland Golfön
- Följ med på stadsvandring i vackra Visby.

Därutöver analyserades nummer 38 av tidningen Nyinflyttad samt tre nummer av Gotlandsmagasinet från hösten 2005 samt våren och hösten 2006. Dessa fyra nummer har vi valt att kalla Gotlandsinformation då de innehåller information som kan vara nyttig för den nyinflyttade gotlänningen samt presenterar information om vad som är på gång i länet.

Bildanalys

Hela tiden ser vi bilder, det kan vara i tidningar, på reklampelare och tv. Dessa bilder gör vi en omedveten tolkning av. Tolkningen blir i sin tur färgad av vem det är som gör dem. Att analysera bilder ur ett jämställdhetsperspektiv innebär dels att undersöka hur makt och inflytande fördelas mellan kvinnor och män i samhället, dels att problematisera innerbörden av stereotypa könsroller. För att resultatet ska bli så objektivt som möjligt är det viktigt att ha en väl utarbetad metod samt att redogöra för metoden så att analysen kan ställas mot andra av samma art eller som i detta fall jämföras med en tidigare analys av samma slag.

Hur och var skildras vi?

För att få jämförbara resultat användes samma analysmetod som i rapporten från 2004. Bilderna tolkas följaktligen utifrån ett antal kriterier som har sitt ursprung i erkänd genus- och medieforskning. Tidigare studier har visat att skildringar av kvinnor och män ofta skiljer sig åt i specifika avseenden. Både när det gäller kvinnor och mäns grad av aktivitet och passivitet samt huruvida personen på bilden ler eller inte.

För analysera bilderna på kvinnor respektive män i materialet delades de in i följande kategorier:

- Bilder på kvinnor
- n Bilder på män
- n Kollektiva bilder

Med bilder på kvinnor menas bilder som enbart skildrar en eller flera kvinnor. Samma kriterier gäller för bilder på män. Kollektiva bilder är bilder på både kvinnor och män. Denna kategori ger utrymme för tolkningar eftersom bilder där en part spelar en tydlig huvudroll har räknats som en bild på en kvinna respektive en bild på en man. Bilder utan personer har inte räknats, inte heller bilder på familjesidorna eller bilder i reklam.

Vidare analyseras bilderna utifrån vilken typ av bild det är, aktivitets- eller porträttbild. På en aktivitetsbild fångas personen när den håller på med något annat än att bli fotograferad. Ett exempel är en bild där någon dansar, men även en bild där någon framför ett tal

eller blir intervjuad faller in under denna kategori. På en porträttbild är personen passiv och blir således enbart fotograferad och ägnar sig inte åt någon annan aktivitet. Ett exempel är person som står fram sitt hus eller liknande. Dessutom skiljer rapporten mellan porträttbilder där personen ler och porträttbilder där personen inte ler.

I rapporten från 2004 gjordes en analys av de bilder som publicerats på tidningarnas sportsidor. Den här gången har vi istället valt att undersöka bildernas placering i tidningen genom att särskilt uppmärksamma bilder på förstasidorna. Förekomsten av flickor och pojkar under 18 år har också lyfts ut och analyserats.

I rapportens resultatbilaga presenteras först det totala antalet bilder som var med i analysen och hur förhållandet mellan bilder på kvinnor/flickor och män/pojkar ser ut. Därefter följer en sammanräkning av de bilder som publicerats i Gotlands Allehanda och Gotlands Tidningar. Sist i resultatbilagan presenteras varje publikation var för sig.

Möjliga brister i metoden

Som med alla metoder finns ett antal brister som bör nämnas för att undvika att resultaten misstolkas.

- Uppdelningen mellan porträttbild och aktivitetsbild gör att metoden missar vilken aktivitet det rör sig om. Det kommer till exempel inte att synas om typen av aktivitet skiljer sig åt mellan könen.
- I kategorin "kollektiva bilder" ryms en mängd olika bilder. Antalet kvinnor och män i bilden syns inte i resultaten. En bild med en kvinna och flera män eller en man och flera kvinnor bedöms lika som en bild med en kvinna och en man.

Fortsatt läsning....

Här följer källor samt några tips på användbara boktitlar och länkar när det gäller arbete med jämställdhetsfrågor och bildanalys.

Boktitlar:

Feminist Media Studies av Liesbet van Zoonen (1994)

Representing Women: Myths of Femininity in the Popular Media av Myra Macdonald (1995)

Tilltalande Bilder av Anja Hirdman (2002)

Regeringen skrivelser och SOU:

Makt att forma samhället och sitt eget liv SOU 2005:66

Regeringens skrivelse Jämt och ständigt 2002/03:140

Maktutredningen - Demokrati och makt i Sverige SOU 1990:4

Länkar:

Länsstyrelsen hemsida
www.i.lst.se/i/amnen/Jamstallldhet/

Jämställdhetsombudsmannen
www.jamombud.se

Nationella sekretariatet för genusforskning
www.genus.gu.se

Statistiska Centralbyrån
www.scb.se

Sammanfattning av resultaten

- I det totala materialet förekommer män nästan dubbelt så ofta som kvinnor. 45 % av bilderna i det totala materialet utgörs av bilder på män, 27 % av kvinnor och 28 % av kollektiva bilder. Av antalet bilder på kvinnor är 13 % bilder på flickor och av antalet bilder på män är 10 % pojkar.
 - Kvinnor ler oftare än män på porträttbilder i det totala materialet. Av porträttbilderna ler kvinnor på 72 % av bilderna och män 64 % av bilderna.
 - I dagstidningarna är bilder på män nästan dubbelt så vanliga som bilder på kvinnor. 52 % av samtliga bilder från dagstidningarna föreställer män, 26 % föreställer kvinnor. Övriga, 22 % utgörs av kollektiva bilder. Av antalet bilder på kvinnor är 16 % bilder på flickor och av antalet bilder på män är 12 % pojkar.
 - Män förekommer mer än dubbelt så ofta på framsidorna av det totala materialet än kvinnor. Totalt utgörs framsidorna av 58 % bilder av män och 27 % bilder av kvinnor. Övriga, 15 % utgörs av kollektiva bilder. Av antalet bilder på kvinnor är 22 % bilder på flickor och av antalet bilder på män är 21 % pojkar.
 - Den vanligaste bilden på en kvinna i dagstidningarna är ett porträtt, av dessa är 66 % ett leende porträtt.
 - Den vanligaste bilden av en man i dagstidningarna är också ett porträtt och av dessa föreställer 61 % av bilderna män som ler.
- Vilket tyder på en förbättring jämfört med den tidigare rapporten, där skillnaderna mellan män och kvinnor var större. Där utgjordes 59 % av bilderna på kvinnor av leende porträtt och 17 % av bilderna på män av leende porträtt.
- Även i tidningarna inom Gotlandsinformation (där Gotlandsmagasinet och Nyinflyttad ingår) förekommer män oftare på bild än kvinnor. I Gotlandsmagasinet består bilderna av 30 % kvinnor och 44 % män. Övriga, 26 % utgörs av kollektiva bilder. Bilder på pojkar och flickor saknas.
 - I tidningen Nyinflyttad förekommer inga bilder av kvinnor överhuvudtaget. Där utgörs procentsatsen av 0 % bilder av kvinnor, 22 % bilder av män. Övriga, 78 % utgörs av kollektiva bilder. Bilder på pojkar och flickor saknas.
 - I broschyrerna från Gotlands Turistförening är bilder på kvinnor och män nästan lika vanligt förekommande. 49 % av bilderna utgörs av kollektiva bilder. Av antalet bilder på kvinnor är 15 % bilder på flickor och av antalet bilder på män är 17 % pojkar. Över 90 %, både av bilderna på kvinnor och av bilderna på män är aktivitetsbilder.
 - När det gäller de kollektiva bilderna har ingen av bilderna innehållit en person som tydligt befunnit sig i fokus, utan alla har haft samma utrymme i bilden. Därför har det inte varit några tveksamheter vad det gäller tolkning av materialet.

Kommentarer och reflektioner

Vad har då hänt sedan 2004?

Vår undersökning visar att män fortfarande förekommer betydligt oftare på bild i de gotländska tidningarna och broschyrerna än kvinnor. Procentsatsen mellan kvinnor och män är i stort sett densamma sedan 2004.

Flickor förekommer något oftare än pojkar i det totala materialet, om än med viss variation i de olika tidningarna. Eftersom denna kategori är ny för i år och inte fanns med i den tidigare undersökningen hade det inte varit möjligt att göra någon jämförande analys.

Män förekommer dessutom mer än dubbelt så ofta på framsidorna än kvinnor och oftare i tidningarna inom genren Gotlandsinformation, även om skillnaderna mellan de två olika tidningarna varierar. Även denna kategori är ny för i år och fanns inte med i den tidigare rapporten därför är det inte möjligt att göra någon jämförande analys.

En förbättring sedan 2004 är antalet leende porträttbilder av kvinnor och män. Visserligen är kvinnor överrepresenterade, men skillnaden är knapp. I den tidigare analysen förekom leende porträttbilder av kvinnor mer än dubbelt så ofta som leende porträttbilder av män. Nu framställs de mer jämställt, vilket tyder på en positiv utveckling.

Turistbroschyrerna har liksom den tidigare undersökningen en mer jämn bildfördelning mellan män och kvinnor och ett mer nyanserat bildval. Liksom i den tidigare rapporten kan man säga att broschyrerna från Gotlands turistförening är något av ett föredöme som visar att det är fullt möjligt att ta bra bilder som inte är könsstereotypa.

Osynliggörande

Uttalade budskap

Citat ur Gotlandsguiden:

"Sophie Söderling är inredare med fingertoppsskänsla för stil, design och funktion. Hon är också en sprudlande och talför kvinna med eftertanke."

Vid ett första ögonkast låter det kanske bara som spridda meningar, men tittar man närmare framträder det hur olika kvinnor och män skildras. Skulle en man beskrivas som "sprudlande och talför"?

Dessa bilder som målas upp kan i enskilda fall tyckas sakna större betydelse, men det är det återkommande mönstret som är viktigt. Vad ger det för signaler att kvinnor inte är viktiga nyheter, men passar utmärkt som leende skyltdockor? Genom att ständigt matas med samma slags bilder och budskap förmedlas en känsla av att detta är det normala, så som det borde vara.

Liksom i den tidigare rapporten finns det även andra typer av diskriminering när det gäller jämställdhet. I de gotländska turistbroschyrerna förekommer enbart barnfamiljer, heterosexuella par och partysugna ungdomsgång. Detta trots att en stor del av Sveriges invånare utgörs av andra befolkningsgrupper.

Vägar framåt

Jämfört med den tidigare rapporten förekommer män fortfarande betydligt oftare i de gotländska tidningarna och broschyrerna än kvinnor. De förekommer även mer än dubbelt så ofta på framsidorna än kvinnor. Bilderna på framsidorna har ofta en avgörande betydelse för att fånga intresset för fortsatt läsning. I

tidningen Nyinflyttad förekommer inga kvinnor alls. Vad ger det för signaler? Är inte kvinnor lika intressanta att läsa om?

Den vanligaste bilden av både kvinnor och män är ett porträtt och av dessa är ett leende porträtt vanligast. Här var skillnaden i procent knapp, något som kan betraktas som ett framsteg från den förra rapporten där skillnaderna mellan leende porträtt var betydligt större mellan kvinnor och män.

Nära hälften av kvinnor och män skildras i någon form av aktivitet. På så sätt framställs kvinnor och män i det studerade materialet på ett mer jämställt sätt.

Ytterligare en likhet med den tidigare rapporten var att vissa befolkningsgrupper fortfarande dominerar i turistbroschyrerna. Vad får det för konsekvenser om media bara visar upp vissa typer av människor i turistbroschyrerna? Tanken är väl att alla ska känna sig välkomna att besöka Gotland?

Eftersom det handlar om gamla föreställningar om vad som är eller bör utgöra kvinnligt respektive manligt kommer det med största sannolikhet att ta tid att förändra dessa mönster. Ett viktigt steg i rätt riktning är att uppmärksamma problemet, för har det inte synliggjorts så går det inte heller att göra någonting åt det.

Resultatbilaga

I undersökningen ingick det sammanlagt 600 stycken bilder.

Bilder på kvinnor	159 st.	27 %
Bilder på män	274 st.	45 %
Kollektiva bilder	167 st.	28 %

Av det totala antalet bilder på kvinnor var:

Bilder på flickor	20 st.	13 %
-------------------	--------	------

Av det totala antalet bilder på män var:

Bilder på pojkar	27 st.	10 %
------------------	--------	------

Totalt antal bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	78 st.	49 %
Porträtt	81 st.	51 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	58 st.	72 %
Icke leende porträtt	23 st.	28 %

Totalt antal bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	131 st.	48 %
Porträtt	143 st.	52 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	91 st.	64 %
Icke leende porträtt	52 st.	36 %

Förstasidorna

Det totala antalet bilder på förstasidorna var 33 stycken.

Bilder på kvinnor	9 st.	27 %
Bilder på män	19 st.	58 %
Kollektiva bilder	5 st.	15 %

Antal bilder på kvinnor var:

Bilder på flickor	2 st.	22 %
-------------------	-------	------

Antal bilder på män var:

Bilder på pojkar	4 st.	21 %
------------------	-------	------

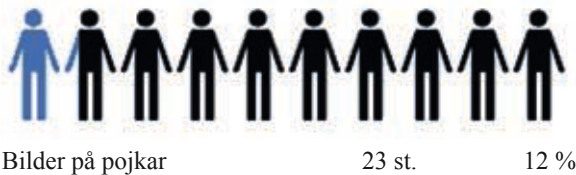
Totalt antal bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	6 st.	67 %
Porträtt	3 st.	33 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	3 st.	100 %
Icke leende porträtt	0 st.	0 %

Totalt antal bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	8 st.	42 %
Porträtt	11 st.	58 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	8 st.	73 %
Icke leende porträtt	3 st.	27 %

Av antalet bilder på män var:

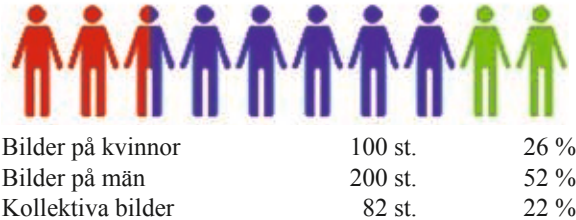

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

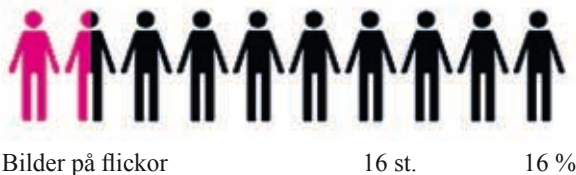
Aktivitet	38 st.	38 %
Porträtt	62 st.	62 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	41 st.	66 %
Icke leende porträtt	21 st.	34 %

Dagstidningar (GA+GT)

Antal bilder totalt i de två dagstidningarna var 382 stycken.

Av antalet bilder på kvinnor var:

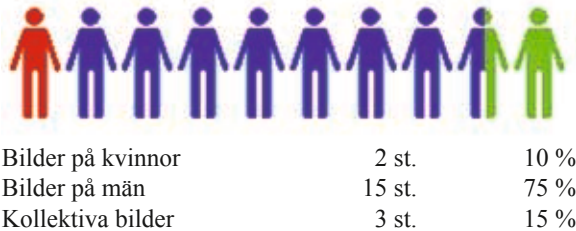

Av antalet bilder på män/ pojkar var:

Aktivitet	82 st.	41 %
Porträtt	118 st.	59 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	72 st.	61 %
Icke leende porträtt	46 st.	39 %

Förstasidorna

Antal bilder på förstasidorna de två dagstidningarna var 20 stycken.

Av antalet bilder på kvinnor var:

Bilder på flickor 1 st. 50 %

Av antalet bilder på män var:

Bilder på pojkar 3 st. 20 %

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	1 st.	50 %
Porträtt	1 st.	50 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	1 st.	100 %
Icke leende porträtt	0 st.	0 %

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	5 st.	33 %
Porträtt	10 st.	67 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	7 st.	70 %
Icke leende porträtt	3 st.	30 %

GOTLANDS ALLEHANDA

Antal bilder totalt i GA var 190 stycken.

Bilder på kvinnor	44 st.	23 %
Bilder på män	107 st.	56 %
Kollektiva bilder	39 st.	21 %

Av antalet bilder på kvinnor var:

Bilder på flickor 8 st. 18 %

Av antalet bilder på män var:

Bilder på pojkar 9 st. 8 %

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	21 st.	48 %
Porträtt	23 st.	52 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	16 st.	70 %
Icke leende porträtt	7 st.	30 %

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	44 st.	41 %
Porträtt	63 st.	59 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	33 st.	52 %
Icke leende porträtt	30 st.	48 %

Förstasidorna

Antal bilder totalt i GA var 9 stycken.

Bilder på kvinnor	0 st.	0 %
Bilder på män	9 st.	100 %
Kollektiva bilder	0 st.	0 %

Av antalet bilder på kvinnor var:		
Bilder på flickor	0 st.	0 %

Av antalet bilder på män var:		
Bilder på pojkar	1 st.	11 %

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Bilder på kvinnor saknades.

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	3 st.	33 %
Porträtt	6 st.	67 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	4 st.	67 %
Icke leende porträtt	2 st.	33 %

GOTLANDS TIDNINGAR

Antal bilder totalt i GT var 192 stycken.

Bilder på kvinnor	56 st.	29 %
Bilder på män	93 st.	49 %
Kollektiva bilder	43 st.	22 %

Av antalet bilder på kvinnor var:

Bilder på flickor	8 st.	14 %
-------------------	-------	------

Av antalet bilder på män var:

Bilder på pojkar 14 st. 15 %

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	17 st.	30 %
Porträtt	39 st.	70 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	25 st.	64 %
Icke leende porträtt	14 st.	36 %

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	38 st.	41 %
Porträtt	55 st.	59 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	39 st.	71 %
Icke leende porträtt	16 st.	29 %

Förstasidorna

Antal bilder på förstasidan i GT var 11 stycken.

Bilder på kvinnor 2 st. 18 %
Bilder på män 6 st. 55 %
Kollektiva bilder 3 st. 27 %

Av antalet bilder på kvinnor var:

Bilder på flickor 1 st. 50 %

Av antalet bilder på män var:

Bilder på pojkar 2 st. 33 %

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	1 st.	50 %
Porträtt	1 st.	50 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	1 st.	100 %
Icke leende porträtt	0 st.	0 %

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	2 st.	33 %
Porträtt	4 st.	67 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	3 st.	75 %
Icke leende porträtt	1 st.	25 %

GOTLANDS TURISTFÖRENING

Antal bilder totalt i Gotlands Turistförening var 101 stycken.

Bilder på kvinnor	27 st.	27 %
Bilder på män	24 st.	24 %
Kollektiva bilder	50 st.	49 %

Av antalet bilder på kvinnor var:

Bilder på flickor	4 st.	15 %
-------------------	-------	------

Av antalet bilder på män var:

Bilder på pojkar	4 st.	17 %
------------------	-------	------

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	27 st.	100 %
Porträtt	0 st.	0 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	0 st.	0 %
Icke leende porträtt	0 st.	0 %

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	22 st.	92 %
Porträtt	2 st.	8 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	0 st.	0 %
Icke leende porträtt	2 st.	100 %

Förstasidan

Antal bilder på förstasidan i Gotlands Turistförening var 6 stycken.

Bilder på kvinnor	4 st.	67 %
Bilder på män	2 st.	33 %
Kollektiva bilder	0 st.	0 %

Av antalet bilder på kvinnor var:

Bilder på flickor	1 st.	25 %
-------------------	-------	------

Av antalet bilder på män var:

Bilder på pojkar	1 st.	50 %
------------------	-------	------

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	4 st.	100 %
Porträtt	0 st.	0 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	0 st.	0 %
Ikke leende porträtt	0 st.	0 %

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	2 st.	100 %
Porträtt	0 st.	0 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	0 st.	0 %
Ikke leende porträtt	0 st.	0 %

GOTLANDSMAGASINET

Antal bilder totalt i GotlandsMagasinet var 108 stycken.

Bilder på kvinnor	32 st.	30 %
Bilder på män	48 st.	44 %
Kollektiva bilder	28 st.	26 %

Bilder på flickor och pojkar saknades.

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	13 st.	41 %
Porträtt	19 st.	59 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	17 st.	89 %
Ikke leende porträtt	2 st.	11 %

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	26 st.	54 %
Porträtt	22 st.	46 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	18 st.	82 %
Ikke leende porträtt	4 st.	18 %

Förstasidan

Antal bilder på förstasidan i GotlandsMagasinet var 7 stycken.

Bilder på kvinnor	3 st.	43 %
Bilder på män	2 st.	29 %
Kollektiva bilder	2 st.	28 %

Bilder på flickor och pojkar saknades.

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Aktivitet	1 st.	33 %
Porträtt	2 st.	67 %
Av porträttbilderna på kvinnor/flickor var:		
Leende porträtt	2 st.	100 %
Ikke leende porträtt	0 st.	0 %

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	1 st.	50 %
Porträtt	1 st.	50 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	1 st.	100 %
Ikke leende porträtt	0 st.	0 %

NYINFLYTTAD

Antal bilder totalt i Nyinflyttad var 9 stycken.

Bilder på kvinnor	0 st.	0 %
Bilder på män	2 st.	22 %
Kollektiva bilder	7 st.	78 %

Bilder på flickor och pojkar saknades.

Av antalet bilder på kvinnor/flickor var:

Bilder på kvinnor saknades.

Av antalet bilder på män/pojkar var:

Aktivitet	1 st.	50 %
Porträtt	1 st.	50 %
Av porträttbilderna på män/pojkar var:		
Leende porträtt	1 st.	100 %
Icke leende porträtt	0 st.	0 %

Personer på framsidan saknades.

Ordlista

Genus, -analys, -relationer

Skillnader mellan kvinnor och män som har sociala, kulturella och historiska grunder och som varierar över tid och plats. Begreppet används i analyser och förklaringar av maktförhållanden mellan kvinnor och män eller kvinnligt och manligt, på olika nivåer i samhället, kulturen och historien och måste förstås i utifrån de samhällsprocesser som skapar olika förutsättningar för kvinnor och män.

Jämlikhet (equality)

Avser rättvisa förhållanden mellan individer och grupper i samhället och utgår ifrån att alla människor har lika värde oavsett kön, ras, religion, social tillhörighet, mm. Jämställdhet är en viktig jämlikhetsfråga.

Jämställdhet

Innebär rättvis representation mellan kvinnor och män och att både kvinnors och mäns kunskaper, erfarenheter och perspektiv på tillvaron på ett likvärdigt sätt får forma samhället. Jämställdhet kan ses som en rättvisefråga, det vill säga att både kvinnor och män skall ha samma rättigheter och möjligheter. Jämställdhet kan ses som en kvalitetsfaktor. När både kvinnors och mäns erfarenheter tas tillvara för att formulera och lösa problem blir slutresultatet oftast bättre än om enbart enkönat perspektiv läggs på det. Om alla som är inblandade i en kreativ process är medvetna om båda perspektiven, kan processens kvalitet förbättras.

Jämställdhetsintegrering

Betyder att verksamheten/organisationen/företaget genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv på alla nivåer, inom alla områden och att utvecklingsarbetet utförs av personalen.

Kön

Det biologiska könet.

Könsroller (gender roles)

Begreppet kom till i den tidiga jämställdhetsdebatten på 1950- och 1960-talen och handlar om de roller och uppgifter som tilldelats kvinnor och män på grund av tillskrivna olikheter mellan könen.

(Köns-) stereotyp

Föreställning eller attityd gällande andra, till exempel kön-, ras-, nations-, eller yrkesgrupper. Attityden är känsloladdad och om den är felaktig kan den vara svår att ändra på.

BILDER I REPRIS

En uppföljning av rapporten Bara bilder från 2004, om hur kvinnor och män skildras i gotländska tidningar och turistbroschyrer

I bildutbudet är andelen kvinnor fortfarande begränsat. Det gäller både i vilka frågor och områden som kvinnor kommer till tals. Samtidigt får vi dagligen, genom olika medieformer, budskap som förmedlar stereotypa könsroller både för kvinnor och män, flickor och pojkar. Kvinnor och flickor, men även män, framställs som objekt och exponeras på fördomsfulla sätt. Samhällets jämställdhetssträvanden riskerar att motverkas av en sådan utveckling. I Länsstyrelsens kartläggning om mäns våld mot kvinnor på Gotland 2004 framkom att många av de intervjuade kände en oro inför vad de upplevde som en ökad sexualisering av mediebudskapen och i många av de samtal där Länsstyrelsen möter barn och ungdomar är det ofta denna fråga som aktualiseras och diskuteras. 2004 genomförde Länsstyrelsen en mindre kartläggning, Bara bilder, en analys av hur kvinnor och män skildras i gotländska tidningar och turistbroschyrer. Det du nu håller i din hand, Bilder i repris, är en uppföljning av kartläggningen från 2004. Länsstyrelsens förhoppning är att denna rapport ska kunna bidra till en fortsatt ökad medvetenhet om kvinnors och mäns skilda förutsättningar i media idag.

Vill Du beställa rapporten?

Länsstyrelsen

621 85 VISBY

Tfn 0498-29 21 00 vx

E-post lansstyrelsen@i.lst.se

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN